

Dosarul nr. 3ra-1156/22
2-21113012-01-3ra-04112022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: I. Barbacaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

Î N C H E I E R E

21 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Tatiana Caraman,
reprezentată de avocatul Pavel Cotruță,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în
judecată depusă de Tatiana Caraman împotriva Ministerului Educației, Culturii și
Cercetării, terț Autoritatea Națională de Integritate cu privire la anularea actului
administrativ individual defavorabil,

împotriva deciziei din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin
care a fost respins apelul depus de Tatiana Caraman și menținută hotărârea din
05 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 28 iulie 2021 Tatiana Caraman, reprezentată de avocatul Pavel
Cotruță a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Educației,
Culturii și Cercetării privind anularea ordinului Ministerului Educației, Culturii și
Cercetării nr. 754-p din 31 mai 2021 „Cu privire la suspendarea contractului
individual de muncă”.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta Tatiana Caraman a
indicat, că prin ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 134-p din
28 noiembrie 2016, a fost numită în funcția de director a Școlii Profesionale

nr. 9, începând cu 29 noiembrie 2016, pe o perioadă de 5 ani, în baza acestui ordin, fiind semnat contractul individual de muncă nr. 25 din 28 noiembrie 2016.

Reclamanta a indicat că, prin actul de constatare nr. 291/12 din 09 decembrie 2020, întocmit de inspectorul de integritate Sergiu Popa, s-a constatat că Tatiana Caraman, exercitând funcția de director al Școlii Profesionale nr. 9 mun. Chișinău, având interes personal rezultat din relațiile sale cu persoanele apropiate – (fiul) Igor Caraman, (surorile) Nadejda Ceban (Potînga) și Maria Belibov, (cumnații) Alexandru Belibov și Serghei Ceban a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin: nedeclararea în termenul legal a conflictelor de interese în conformitate cu art. 12 alin. (4) lit. (a) – (b); art. 12 alin. (5) și (7) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale; nesoluționarea conflictelor de interese reale în conformitate cu art. 14 alin. (2) – (4) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale; soluționarea cererii, emiterea/semnarea actelor administrative și juridice în privința persoanelor apropiate, fapt prin care a admis consumarea conflictelor de interese, în conformitate cu art. 12 alin. (10) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale; s-a dispus sesizarea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova, în termen de 5 zile din momentul în care actul de constatare va rămâne definitiv, în vederea încetării raporturilor de muncă ori de serviciu cu Tatiana Caraman, director al Școlii Profesionale nr. 9 din mun. Chișinău; s-a decăzut, Caraman Tatiana din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 (trei) ani de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătoreștii prin care se confirmă existența conflictului de interese; s-a înscris Tatiana Caraman în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești, prin care se confirmă existența conflictului de interese.

Reclamanta a susținut că nefiind de acord cu acest act de constatare, pe 24 decembrie 2020, a depus acțiune în instanța de contencios administrativ, aceasta fiind primită spre examinare, iar Autoritatea Națională de Integritate a depus referință asupra acțiunii.

Reclamanta a invocat că la data de 26 aprilie 2021, Autoritatea Națională de Integritate a expediat în adresa Ministerului Educației, Culturii și Cercetării un demers, prin care a solicitat suspendarea contractului individual de muncă încheiat cu Tatiana Caraman.

Astfel, prin ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 754-p din 31 mai 2021 „Cu privire la suspendarea contractului individual de muncă”, s-a dispus suspendarea, începând cu 08 iunie 2021, a contractului individual de muncă nr. 25 din 28 noiembrie 2016, pe perioada examinării de către Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a dosarului de contencios administrativ privind controlul

legalității actului de constatare nr. 291/12 din 09 decembrie 2020 emis de Autoritatea Națională de Integritate.

Reclamanta a evidențiat, că ordinul nr. 754-p din 31 mai 2021, i-a fost adus la cunoștință pe 08 iunie 2021. Nefiind de acord cu acest ordin, reclamanta a înaintat cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea ordinului, însă, până la sesizarea instanței cu prezenta acțiune, autoritatea publică nu a soluționat cererea prealabilă.

Reclamanta a menționat, că ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 754-p din 31 mai 2021 „Cu privire la suspendarea contractului individual de muncă”, a fost emis contrar principiului exercitării dreptului discreționar, precum și în sensul statuat prin hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 13 noiembrie 2020 cu referire la controlul constituționalității actelor administrative individuale, precum și a fost emis contrar principiului legalității, or, Ministerul a dat curs unei solicitări a Autorității Naționale de Integritate întemeiată pe un act de constatare, care nu a devenit definitiv, fiind contestat în instanță.

De asemenea, reclamanta a relatat, că procedura administrativă finalizată cu emiterea ordinului nr. 754-p din 31 mai 2021, a fost contrară principiului supremației dreptului.

Reclamanta a susținut, că Ministerul Educației, Culturii și Cercetării urma să suspende procedura administrativă intentată la demersul Autorității Naționale de Integritate, în condițiile art. 81 din Codul administrativ, așa cum, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a fost informat despre faptul că actul de constatare a fost contestat în instanța de judecată.

Reclamanta a afirmat că contrar prevederilor art. 36 alin. (2) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, reprezentantul Autorității Naționale de Integritate a expediat în adresa Ministerului Educației, Culturii și Cercetării solicitarea nr. 04-12/2048, prin care a solicitat suspendarea contractului individual de muncă nr. 25 din 28 noiembrie 2016, privind exercitarea funcției de director a Școlii Profesionale nr. 9.

Reclamanta a evidențiat, că suspendarea contractului individual de muncă a avut loc în baza voinței unilaterale a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, iar faptul că ordinul a fost emis în baza solicitării inspectorului de integritate, nu este relevant, în condițiile în care, respectiva solicitare nu era obligatorie, având un caracter de recomandare.

Mai mult, reclamanta a indicat că ordinul a fost motivat în exclusivitate prin solicitarea inspectorului de integritate, care nu are un caracter obligatoriu, or, pentru a suspenda contractul individual de muncă, ar fi fost indicat că fie menționat despre necesitatea respectivei suspendări și care sunt pericolele în cazul menținerii funcției, astfel, ordinul fiind în contradicție cu prevederile art. 118 din Codul administrativ.

Reclamanta a relevat că urmare a suspendării din funcție, Tatiana Caraman a rămas fără sursă de existență, astfel fiind încălcat în mod direct și flagrant principiul securității raporturilor juridice și dreptul de proprietate, respectarea cărora este impusă prin prevederile exprese de la art. 36 din Codul administrativ.

În aceste condiții, Tatiana Caraman a solicitat anularea ordinului Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 754-p din 31 mai 2021 „Cu privire la suspendarea contractului individual de muncă”.

Prin încheierea din 15 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost atrasă în calitate de persoană terță Autoritatea Națională de Integritate (f.d. 70).

Prin hotărârea din 05 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, acțiunea în contencios administrativ înaintată de către Tatiana Caraman împotriva Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, terț Autoritatea Națională de Integritate cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil – ordinul nr. 754-p din 31 mai 2021 „Cu privire la suspendarea contractului individual de muncă”, s-a respins ca fiind neîntemeiată (f.d. 95, 101-108-verso).

La data de 17 mai 2022 Tatiana Caraman, reprezentată de avocatul Pavel Cotruță a depus apel împotriva hotărârii din 05 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 100-101-verso).

Hotărârea motivată din 05 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost notificată avocatului Pavel Cotruță, care reprezintă interesele Tatiane Caraman la data de 30 iunie 2022, prin intermediul oficiului poștal, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție nr. DS8006595495AS, anexat la actele cauzei (f.d. 112).

La data de 31 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice, Tatiana Caraman, reprezentată de avocatul Pavel Cotruță a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 05 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii, prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Caraman (f.d. 114-125-verso).

Astfel, instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind depus în termen apelul Tatiane Caraman, reprezentată de avocatul Pavel Cotruță împotriva hotărârii din 05 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin decizia din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Tatiana Caraman și menținută hotărârea din 05 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care s-a respins acțiunea în contencios administrativ înaintată de Caraman Tatiana împotriva Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, persoană terță Autoritatea Națională de Integritate privind anularea ordinului Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 754-p din 31 mai 2021 „Cu privire la suspendarea contractului individual de muncă” (f.d. 147, 148-153-verso).

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a indicat că potrivit art. 7 alin. (2) lit. c) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în domeniul exercitării controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, Autoritatea: solicită conducerii organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării suspendarea din funcție a subiectului declarării pe perioada examinării în instanță a actului de constatare, în cazul în care dispozitivul actului

de constatare prevede încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu pentru încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Totodată, instanța de apel a menționat că, nu poate fi acceptată poziția apelantei care a susținut că suspendarea din funcție putea fi dispusă doar după ce este emisă o hotărâre judecătorească definitivă prin care se constată legalitatea actului de constatare, or, în cazul în care legalitatea actului de constatare este confirmată printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, intervine aplicarea sancțiunii de încetare a raporturilor de muncă.

Astfel, instanța de apel a conchis că suspendarea raporturilor de muncă este necesară anume pentru a fi exclusă o eventuală aflare a situației de conflict de interese, prin deținerea în continuare a funcției de director al Școlii Profesionale, precum și pentru a exclude orice influență necorespunzătoare din partea apelantei în privința alterării actelor referitor la care, prin actul de constatare, s-a constatat că au fost emise și încheiate cu încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiat argumentul Tatianeii Caraman, reprezentată de avocatul Pavel Cotruță care a susținut, că ordinul de suspendare a contractului individual de muncă contravine principiului proporționalității, așa cum, acest argument al apelantei poartă un caracter declarativ și nefondat.

Cu referire la acest aspect, instanța de apel a reținut că potrivit art. 29 din Codul administrativ, orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; este necesară pentru atingerea scopului; este rezonabilă. Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.

Instanța de apel a relevat că, solicitarea privind suspendarea contractului individual de muncă nr. 25 din 28 noiembrie 2016, nu poate fi considerată ca purtând un caracter de recomandare, or, însăși esența noțiunii de solicitare are în vedere înaintarea unei cereri prin care se revendică suspendarea din funcție a apelantei. Cu atât mai mult, legiuitorul nu a acordat posibilitate angajatorului de a respinge propunerea de suspendare a raporturilor de muncă, angajatorul fiind ținut să emită ordin de suspendare a raporturilor de muncă în cazul în care, în privința subiectului declarării a fost emis act de constatare a încălcării regimului juridic al conflictelor de interese.

Astfel, instanța de apel a notat că, argumentele Tatianeii Caraman referitoare la faptul că emiterea ordinului de suspendare a contractului individual de muncă, ar fi fost încălcat principiul proporționalității, sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse.

Prin urmare, instanța de apel a relevat că suspendarea raporturilor de muncă cu Tatiana Caraman în nici un mod nu putea fi influențată de soluția pronunțată de instanță pe marginea acțiunii de contestare a actului de constatare, așa cum, potrivit

legii, suspendarea raporturilor de muncă se dispune doar pe perioada examinării legalității actului de constatare.

Instanța de apel a apreciat ca neîntemeiat argumentul Tatianeii Caraman care a susținut că angajatorul era obligat să o notifice despre demersul înaintat de inspectorul de integritate, or, după cum s-a indicat anterior, angajatorul a emis ordinul la solicitarea inspectorului de integritate, solicitare întemeiată pe o dispoziție legală imperativă.

Suplimentar, instanța de apel a apreciat ca neîntemeiat și argumentul Tatianeii Caraman referitor la aceea că ordinul de suspendare a contractului individual de muncă este nemotivat, or, din analiza ordinului contestat, se desprinde că Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a indicat temeiurile de fapt și de drept, care au condiționat emiterea actului administrativ individual defavorabil pentru Tatiana Caraman.

La data de 28 octombrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Tatiana Caraman, reprezentată de avocatul Pavel Cotruță a depus recurs împotriva deciziei din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel (f.d. 155-156-verso).

La data de 23 noiembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Ministerului Educației, Culturii și Cercetării și Autorității Naționale de Integritate copia recursului depus de Tatiana Caraman, reprezentată de avocatul Pavel Cotruță cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 160, 162).

Deși, la data de 23 noiembrie 2022 Ministerul Educației, Culturii și Cercetării și Autoritatea Națională de Integritate au confirmat recepționarea copiei recursului, aceștia nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referințe, în care să-și expună opinia referitor la cererea de recurs depusă de Tatiana Caraman, reprezentată de avocatul Pavel Cotruță (f.d. 161).

Examinând admisibilitatea recursului depus de Tatiana Caraman, reprezentată de avocatul Pavel Cotruță în raport cu actele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele motive.

Din actele cauzei rezultă că decizia Curții de Apel Chișinău în prezenta cauză a fost pronunțată la data de 28 septembrie 2022 (f.d. 147), însă probe despre notificarea dispozitivului deciziei nominalizate Tatianeii Caraman și avocatului Pavel Cotruță de către instanța de apel, nu sunt anexate la actele cauzei.

La data de 20 octombrie 2022, ora 13:38, Curtea de Apel Chișinău a expediat, prin intermediul poștei electronice, la adresa electronică a avocatului Pavel Cotruță – avocat.pavel.cotruta@gmail.com, copia deciziei motivate din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, fapt ce se confirmă prin extrasul din poștă electronică a instanței de apel, anexat la actele cauzei (f.d. 154).

Adresa electronică a avocatului Pavel Cotruță – avocat.pavel.cotruta@gmail.com, este indicată în mandatul seria MA nr. 1204644 din 23 iulie 2021 (f.d. 2), în cererea de chemare în judecată (f.d. 3), în

cererea de apel (f.d. 100, 116) și în cererea de recurs (f.d. 156), fapt care atestă că avocatul Pavel Cotruță, care reprezintă interesele Tatianei Caraman și-a dat expres consimțământul la expedierea actelor de procedură de către instanțele de judecată, prin intermediul poștei electronice.

Mai mult, cererea de recurs depusă de Tatiana Caraman, reprezentată de avocatul Pavel Cotruță împotriva deciziei din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost depusă de către avocatul Pavel Cotruță prin intermediul poștei electronice, anume de pe adresa electronică – avocat.pavel.cotruta@gmail.com (f.d. 155).

Sub acest aspect, instanța de recurs precizează că art. 96 alin. (1) din Codul administrativ reglementează o atare modalitate de comunicare a actelor judecătorești. Pentru aplicarea acestor norme de drept procedural, este necesar ca acest mijloc să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui. Așadar confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului; data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătorec.

Conform art. 97 alin. (1) și (3) lit. d) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Astfel, prin extrasul de pe portalul poștei electronice a instanței de apel, care atestă că avocatului Pavel Cotruță, care reprezintă interesele Tatianei Caraman i-a fost notificată decizia motivată a instanței de apel și această modalitate de notificare a actului judecătorec emis, se încadrează în rigorile art. 96 alin. (1) și art. 97 alin. (3) lit. d) din Codul administrativ.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Raportat la cele expuse supra, este cert că legiuitorul a prevăzut depunerea recursului separat de motivarea acestuia, respectiv, termenul de declarare și cel de prezentare a motivării recursului curg din momente diferite, și anume: în temeiul art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, de la notificarea deciziei motivate a instanței de apel, sub sancțiunea art. 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ – recursul se declară inadmisibil, în special, dacă motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă, după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2).

Notificarea se dispune de instanța de judecată, prin alegerea unei modalități stabilite de art. 96 și art. 97 din Codul administrativ, prin urmare, termenul de

depunere a recursului începe să curgă imediat din ziua următoare a aducerii la cunoștință a deciziei Curții de Apel.

Respectiv, notificarea deciziei motivate a instanței de apel participanților la proces, are drept scop comunicarea adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor textului cuprins în actul de procedură. Iar, întru confirmarea aducerii la cunoștință a actului de procedură participanților la proces, este necesar a fi anexată dovada recepționării acestuia la materialele cauzei.

În sensul art. 246 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când: decizia instanței de apel nu poate fi contestată cu recurs; recursul este depus în mod repetat; recursul este depus de o persoană neîmputernicită; recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1); motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2); cererea de recurs nu corespunde cerințelor stabilite la art. 244 alin. (2), art. 233 alin.(1) și (2) și art. 234 alin. (2) și recurentul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de Curtea Supremă de Justiție.

Din coroborarea prevederilor legale precitate cu circumstanțele faptice constatate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că termenul de 30 de zile de prezentare a motivării recursului pentru Tatiana Caraman, reprezentată de avocatul Pavel Cotruță a început să curgă la data de 21 octombrie 2022, ziua imediat următoare datei expedierii prin intermediul poștei electronice a copiei deciziei motivate a instanței de apel și urma să expire la data de 19 noiembrie 2022, zi de sâmbătă, însă având în vedere regula calculării termenelor de procedură stabilită la art. 112 alin. (2) din Codul de procedură civilă, ultima zi de prezentare a motivării recursului a fost data de 21 noiembrie 2022, zi de luni.

Însă, până la data examinării admisibilității recursului depus de Tatiana Caraman, reprezentată de avocatul Pavel Cotruță de către Curtea Supremă de Justiție, recurentul nu a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Mai mult, instanța de recurs reține că în interiorul termenului cuprins între 21 octombrie 2022 și 21 noiembrie 2022 Tatiana Caraman, reprezentată de avocatul Pavel Cotruță a dispus de suficient timp pentru a întocmi și a prezenta la Curtea Supremă de Justiție motivarea recursului împotriva deciziei din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

La acest aspect, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, din momentul notificării la data de 20 octombrie 2022, a deciziei motivate din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, avocatului Pavel Cotruță, acesta a avut obligația să prezinte motivarea recursului în interiorul termenului instituit la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

Subsecvent, instanța de recurs reține că, motivarea recursului reprezintă o activitate procesuală desfășurată de recurent în scopul susținerii motivelor de netemeinicie a deciziei instanței de apel contestate. Astfel, motivarea recursului determină limitele controlului judiciar extraordinar și conferă intimatului posibilitatea de a-și pregăti apărarea. Recursul poate fi motivat prin însăși cererea de recurs sau printr-o motivare prezentată separat, dar în termenul prevăzut de lege pentru exercitarea acestei căi de atac.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că motivarea recursului urmează să cuprindă în sine, temeiurile de fapt și de drept în baza cărora partea interesată, solicită anularea sau modificarea deciziei instanței de apel.

Instanța de recurs reiterează că, la data de 28 octombrie 2022, prin intermediul poștei electronice, avocatul Pavel Cotruță, care reprezintă interesele Tatiane Caraman a depus recurs împotriva deciziei din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar în mesajul expediat a indicat „Bună ziua, remit atașat, în formă de document electronic confirmat prin semnătură electronică calificată avansată, potrivit modului prevăzut la art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul formulat în interesele recurente Tatiana Caraman contra deciziei Curții de Apel Chișinău pe dosarul nr. 3a-1347/2022 în cauza nr. 2-21113012-02-3a-15082022. Motivarea recursului va fi prezentată ulterior, în modul și termenul stabilit la art. 245 alin. (2) Cod administrativ.” (f.d. 155).

Suplimentar, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție subliniază că, în conținutul cererii de recurs avocatul Pavel Cotruță, care reprezintă interesele Tatiane Caraman a notat că „În scopurile justei aprecieri a faptului exercitării căii de atac în termen, ținem a preciza despre faptul că partea recurentă nu a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului deciziei atacate. Decizia integrală (motivată), a parvenit în adresa subsemnatului la data de 20 octombrie 2022, prin intermediul poștei electronice, fiind expediată de greșier Valeria Grigoraș de la adresa valeria.grigoras@iustice.md, în consecință, partea recurentă depune recursul în formă declarativă prin intermediul instanței de apel, potrivit modului stabilit expres la art. 245 „Depunerea cererii de recurs” alin. (1) Cod administrativ, inclusiv întru evitarea consecințelor prevăzute la art. 246 alin. (2) lit. d) Cod administrativ. Ulterior, partea recurentă va depune motivarea recursului deja Curții Supreme de Justiție în termenul și potrivit modului stabilit la art. 245 alin. (2) Cod administrativ, întru evitarea consecințelor prevăzute la art. 246 alin. (2) lit. e) Cod administrativ”.

În acest context, instanța de recurs relevă că în cuprinsul cererii de recurs depus de Tatiana Caraman, reprezentată de avocatul Pavel Cotruță nu sunt indicate în mod expres critici de netemeinicie a deciziei din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, care să vizeze raționamentul adoptat de instanța de apel, privind respingerea apelului depus de Tatiana Caraman.

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că Tatiana Caraman, reprezentată de avocatul Pavel Cotruță, nu a formulat critici veritabile împotriva deciziei din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care să indice în mod expres în ce constă netemeinicia deciziei contestate în raport cu soluția pronunțată de Curtea de Apel Chișinău, ori la argumentele indicate de instanță de apel în fundamentarea deciziei.

Instanța de recurs menționează că fără a combate raționamentul instanței de apel și fără a formula critici plauzibile, recurenta Tatiana Caraman, reprezentată de avocatul Pavel Cotruță s-a limitat, prin cererea de recurs depusă la data de 28 octombrie 2022, numai la enumerarea soluțiilor adoptate de instanțele ierarhic inferioare și la angajamentul de a depune motivarea recursului deja la Curtea Supremă de Justiție în termenul și potrivit modului stabilit la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, întru evitarea consecințelor prevăzute la art. 246 alin. (2) lit e) din Codul administrativ.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție subliniază că, recurenta Tatiana Caraman, reprezentată de avocatul Pavel Cotruță nu a prezentat Curții Supreme de Justiție în termenul stipulat de lege motivarea recursului, în care să demonstreze, prin motivele de recurs formulate, în baza unui raționament juridic întemeiat pe dispoziții legale, care sunt argumentele de netemeinicie ale deciziei din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și care sunt normele legale încălcate, prin respingerea apelului depus de Tatiana Caraman.

Suplimentar, instanța de recurs învederează că hotărârile instanțelor judecătorești, pronunțate de judecătorii și de curțile de apel, sunt transferate din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor pe portalul național al instanțelor de judecată, în regim real (pct.7-8 și 17 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 658/30 din 10 octombrie 2017).

Potrivit acestor prevederi, scopul existenței portalului național al instanțelor de judecată îl constituie susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru cetățeni. Informațiile publicate pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție includ lista cauzelor fixate pentru judecare, hotărârile instanței de judecată, citațiile în fața instanței și alte informații relevante pentru justițiabili.

Astfel, instanța de recurs menționează că, decizia din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în prezenta cauză, a fost publicată pe pagina web a instanței de apel la data de 18 octombrie 2022. Respectiv, avocatul Pavel Cotruță, care reprezintă interesele Tatiana Caraman, a avut posibilitatea reală de a verifica și de a lua cunoștință de decizia motivată a instanței de apel, inclusiv de pe portalului național al instanțelor de judecată www.instante.justice.md.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios

administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că acestea determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, mobilizează cercetarea cauzei, totodată contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii de către participanții la proces de a se folosi cu rea-credință de drepturile sale procedurale.

Instanța de recurs remarcă că, rolul instanței de judecată este de a aduce la cunoștință persoanei despre emiterea hotărârii judecătorești, iar avocatul Pavel Cotruță, care reprezintă interesele Tatiana Caraman, fiind partea interesată în soluționarea prezentei cauze, urma să întreprindă măsurile necesare de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță și anume, să prezinte motivarea recursului în termenul stabilit lege.

În corespundere cu prevederile art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Bună-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a recursului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al reprezentantului Tatiane Caraman avocatului Pavel Cotruță, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

Instanța de recurs relevă că din actele cauzei rezultă că, la data de 23 iulie 2021 Tatiana Caraman a încheiat contractul de asistență juridică nr. 7204644 cu avocatul Pavel Cotruță, fapt confirmat prin mandatul seria MA nr. 1204644 (f.d. 2).

La acest aspect, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, din momentul notificării la data de 20 octombrie 2022, a deciziei motivate din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, avocatului Pavel Cotruță, acesta a avut obligația să comunice reprezentatului său Tatiana Caraman copia deciziei motivate și să prezinte motivarea recursului în interiorul termenului instituit la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

Or, avocatul Pavel Cotruță a fost împuternicit de Tatiana Caraman cu dreptul de a ataca hotărârile judecătorești, fapt confirmat și menționat expres în mandatul seria MA nr. 1204644 (f.d. 2-verso).

Iar, potrivit art. 57 alin. (14), (19) și (28) din Statutul Profesiei de Avocat, adoptat de Congresul Uniunii Avocaților din 29 ianuarie 2011, avocatul are obligația să informeze rezonabil clientul în legătură cu situația curentă a asistenței

și reprezentării și să răspundă cu promptitudine oricăror solicitări de informare din partea clientului. În cazul în care avocatul este în imposibilitate să-și îndeplinească activitatea profesională, își va asigura substituirea printr-un alt avocat, dacă, în prealabil, obține acordul clientului în acest scop. Avocații sânt obligați să își exercite activitatea cu bună-credință, potrivit uzanțelor oneste, cu respectarea intereselor clienților și a cerințelor concurenței loiale.

În acest context se aduc prevederile art. 1 din Legea nr. 1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, conform căreia profesia de avocat este exercitată de persoane calificate și abilitate, conform legii, să pledeze și să acționeze în numele clienților lor, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții lor.

În conformitate cu art. 65 alin. (1) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Contrar acestor prevederi legale, recurenta Tatiana Caraman și avocatul Pavel Cotruță nu au depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen și nu au prezentat motivarea recursului în interiorul termenului legal de 30 de zile de la notificare, termen imperativ prevăzut de lege.

La caz, Tatiana Caraman, reprezentată de avocatul Pavel Cotruță a neglijat obligația de a se conforma prevederilor art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, adică de a prezenta motivarea recursului în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei motivate a instanței de apel.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă că, importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, mobilizează cercetarea cauzei, totodată contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii de către participanții la proces de a se folosi cu rea-credință de drepturile sale procedurale.

Sub acest aspect, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că decizia motivată a instanței de apel a fost notificată avocatului Pavel Cotruță, care reprezentată interesele Tatiana Caraman, prin urmare, recurentul avea obligația pozitivă de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Van Harn vs Germany, nr.7557/03 din 11 septembrie 2007, de a proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt ignorat cu desăvârșire.

Astfel, recursul depus de Tatiana Caraman, reprezentată de avocatul Pavel Cotruță împotriva deciziei din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, necesită a fi declarat inadmisibil, deoarece neîndeplinirea oricărui act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune

altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Tatiana Caraman, reprezentată de avocatul Pavel Cotruță.

În conformitate cu articolele 230 și 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul depus de Tatiana Caraman, reprezentată de avocatul Pavel Cotruță se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nicolae Craiu

Nina Vascan